

Bisschoppenconferentie van België
Guimardstraat 1 - B-1040 Brussel
+32 (0)2 507 05 93 • ce.belgica@interdio.be
Conférence épiscopale de Belgique
rue Guimard 1 - B-1040 Bruxelles

***Tijd voor de Schepping:* een toekomst voor de aarde en al haar bewoners**

Brief van de bisschoppen over 'Tijd voor de schepping'

Beste zusters en broeders

Paus Franciscus vraagt om van 1 september de *Wereldgebedsdag voor het Behoud van de Schepping* te maken en de maand september te beleven als een *Tijd voor de Schepping*, en dat tot aan de feestdag van de Heilige Franciscus van Assisi op 4 oktober (<http://seasonofcreation.org/>). In verbondenheid met alle Kerken en christelijke gemeenschappen willen wij onze roeping om *de behoeders van Gods schepping* te zijn herbevestigen, verdiepen en omzetten in concrete daden.

1. De oproep van *Laudato Si'*

Het is hoog tijd de oproep van paus Franciscus in *Laudato Si'* ernstig te nemen om "heel de menselijke familie te verenigen rond de zoektocht naar een duurzame en integrale ontwikkeling" (LS 13). "Een ecologische cultuur moet ons leiden naar een andere kijk, denkwijze, politiek, opvoeding, levensstijl en spiritualiteit tegenover de schepping" (LS 111). Het ecologische vraagstuk is bovendien een sociaal vraagstuk. Er bestaan geen twee aparte crisissen, wel één enkele en complexe crisis, zegt de paus, want "alles is met elkaar verweven" (LS 49).

Het ecologische vraagstuk beroert ons christelijk geloof: de paus roept op tot een "ecologische bekering, waarbij alle consequenties van onze ontmoeting met Jezus kunnen doorstromen in de omgang met de wereld die ons omringt" (LS 217).

In *Laudato Si'* ontmaskert paus Franciscus tal van houdingen die de weg versperren naar oplossingen, zoals "de ontkenning van het probleem, onverschilligheid, een gemakkelijke berusting of een blind vertrouwen in technische oplossingen" (LS 14). De ervaring van de voorbije maanden leert ons dat ook angst een hindernis kan zijn. Angst voor de onzekerheid die zo'n grote ommekeer met zich meebrengt. Angst voor de inperking van een levensstijl die onze rijke samenleving vanzelfsprekend is gaan vinden, ondanks de voetafdruk die wij nalaten op het ecosysteem en op het leven van volkeren in het Zuiden.

2. Dringende noodsituaties

In mei 2019 maakte het biodiversiteitsrapport van de Verenigde Naties duidelijk dat een achtste van alle dier- en plantensoorten in de wereld met uitsterven is bedreigd. Alleen een radicale verandering in alle sectoren van de samenleving kan deze evolutie nog omkeren.

Einde 2018, in voorbereiding op de Klimaattop in Polen, bestudeerde een intergouvernementele groep van klimaatexperts de maatregelen die zich opdringen om de opwarming van de aarde tot 1,5°C te beperken, zoals afgesproken in het Akkoord van Parijs. Hun conclusie: *wij moeten de wereldwijde CO²-uitstoot tegen 2030 halveren om tegen 2050 klimaatneutraal te zijn.*

De politieke verantwoordelijken die ons land de komende vijf jaar zullen besturen, dragen een grote verantwoordelijkheid. Vijf jaar: dat is de helft van de tijd die nog rest om de wereldwijde CO²-uitstoot te halveren. Op 23 september worden alle wereldleiders verwacht in New York voor een extra klimaatconferentie. Daar zal een verhoging van de klimaatambitie bovenaan de agenda staan. We dringen aan op moedige en verregaande klimaatplannen, zowel in ons eigen land als in de Europese Unie, om de toekomst van de huidige en komende generaties te redden.

3. Toekomstperspectieven

Terecht vrezen kinderen en jongeren dat hun toekomst bedreigd is. Maanden lang zijn ze ook in ons land op straat gekomen en hebben ze gewerkt aan een klimaatbeweging. Ze vragen de dringende aanbevelingen van wetenschappers ernstig te nemen en die om te zetten in een beleid dat zowel ecologisch doeltreffend als sociaal rechtvaardig is. Armoedeorganisaties vragen dat het klimaatbeleid geen nieuwe armoede of ongelijkheid zou veroorzaken, maar kwetsbare groepen zou meenemen in de overgang naar een duurzame toekomst voor het klimaat.

We horen te weinig het goede en hoopvolle verhaal doorklinken dat het kan: de overgang naar een nieuw soort welvaart die het welzijn van alle volkeren op aarde ten goede komt. Het kan: als we armoede bannen, de aarde eerlijk delen, de economie hervormen, de natuur beschermen en met z'n allen gaan leven binnen de ecologische grenzen van een gezonde planeet. Wetenschappers bevestigen dat dit hoopvolle perspectief mogelijk is. Zij kunnen ons de middelen daartoe aanreiken.

Wetenschappelijke rapporten bevestigen dat het niet naïef is te denken dat we de toekomst van onze planeet kunnen redden. Hoewel de klok tikt, kunnen we de dodelijke spiraal die onze wereld verstikt nog doorbreken. De komende *Tijd voor de Schepping* is een kans om dit uitdagende perspectief te ondersteunen. En om werk te maken van een toekomst voor de aarde en al haar bewoners.

4. Concrete maatregelen

Paus Franciscus besluit *Laudato Si'* zo: "In het hart van deze wereld blijft de Heer van het leven, die ons liefheeft, altijd tegenwoordig. Hij laat ons niet in de steek, Hij laat ons niet alleen, omdat Hij zich definitief met onze aarde heeft verbonden en zijn liefde ons helpt om steeds nieuwe wegen te vinden" (LS 245). We moedigen iedereen aan om verdere stappen te zetten langs de weg van een ecologische bekering en om gelukkig te zijn met een sobere levensstijl (een *ethiek van het genoeg*). We nodigen parochies, bewegingen, verenigingen en instellingen uit om versneld werk te maken van een eigen klimaatplan, bijvoorbeeld om hun gebouwen klimaatneutraal te maken en hun activiteiten koolstofarm. Heel de gemeenschap is betrokken partij in de zorg voor het behoud van de schepping: "Er is zoveel dat we kunnen doen!" (LS 180).

Christenen kunnen het best in groep aan deze thema's werken. Daarvoor staan diverse werkvormen ter beschikking. Zoals Jezus het vraagt, willen wij de tekenen van deze tijd zien en begrijpen: "Wanneer u een wolk ziet opkomen uit het westen, zegt u terstond: Er komt regen; en zo gebeurt het ook. En wanneer u ziet dat er een zuidenwind waait, zegt u: Het wordt gloeiend heet, en het gebeurt. Huichelaars! Van het beeld van land en lucht weet u de juiste betekenis te bepalen, maar waarom niet van de tekenen van deze tijd?" (Lc 12,54-56).

De bisschoppen van België

10 juli 2019